

dersøgelse går ud over den demografiske adfærd og tillige belyser områdets socialstruktur og fiskernes arbejdsprocesser, gør blot beskrivelsen endnu mere spændende. De undersøgte lokaliteter er alle mindre fiskerlejer i landområder. Men hvad nu, hvis man inddrog de lidt større fiskeribyer: Ville man så her finde en adfærd, som svarer til den, man ser i fiskerlejerne, eller en adfærd, som var anderledes præget af de urbane livsformer?

Svend Aage Andersen

Bent Vedsted Rønne (red.): *Småskibsfart fra Egersund og Fjordegnen*. (Skrifter fra Museumsrådet for Sønderjyllands Amt, 6). (1994). 117 s., 140 kr.

Bogen er det opsamlende resultat af et stort projekt om småskibsfarten fra Egersund og Flensborg fjord. Projektet ligger i naturlig forlængelse af det tidligere gennemførte teglvæksprojekt (1980-86), idet teglproduktion og småskibsfart på mange måder var hinandens forudsætninger. Vandet var helt op til 1960'erne den eneste økonomiske transportvej. Bogen forfølger således sammenhængen mellem teglproduktionen og den dertil knyttede skibsfart, indtil denne sammenhæng blev brudt. Det skete, da lastbilerne efter 2. Verdenskrig i stigende grad overtog fragterne, fordi de kunne bringe teglprodukterne »fra dør til dør«.

I indledningen gør Arne Aabenhus kort rede for det samlede projekt, der foruden erindrings- og arkivalieindsamling omfattede en særudstilling på Aabenraa Museum og et egnsspil. Herefter følger otte artikler om forskellige

aspekter: Birgitte Kragh skriver først om kystboerne ved Flensborg Fjord, som havde deres næring ved de maritime erhverv. Tove Jensen giver dernæst et rids af teglværkernes historiske udvikling langs fjorden. I Hans Diedrichsen Rühmanns artikel skildres udviklingen i skibsbyggeriet ved fjorden i tiden fra begyndelsen af det 16. og frem til det 19. århundrede. Tove Jensen gør i sit andet bidrag rede for de almindeligste skibstyper på fjorden. Det var især jagter og galeaser samt senere også ældre nordtyske og hollandske småskibe. Bent Vedsted Rønne bidrager med tre artikler. Den første behandler Egersund gensidige skibsforsikring i tiden fra midten af det 19. århundrede og frem til 1960'erne. Den anden går detaljeret ind på udviklingen i skibenes fart, lige fra teglfarten før 1800 og frem til småskibsfartens uddøen efter 2. Verdenskrig. Den tredje artikel handler om farten med et enkelt skib, »Olga« af Egersund. Heri gøres der bl.a. rede for, hvordan den lille besætning på tre mand var sammensat, og vi hører om livet og arbejdet ombord. I Birgitte Kraghs afsluttende artikel om skipperfamilier fra Egersund fortælles der om, hvordan erhvervet blev givet videre fra far til søn, og om, hvordan konen og familien ofte indgik i småskibsfarten.

Artiklerne indfanger tilsammen en række træk i livet langs de danske kyster, som hidtil har været ret oversete. Bogen er derfor et vigtigt bidrag til belysningen af både den danske småskibsfart i de sidste 3-400 år og kystsamfundenes særpræg og udvikling i samme periode. Den har et nydeligt lay-out, mange fine illustrationer og er trykt på fint glittet papir.

Svend Aage Andersen